

ИВАН КОЛАРОВ – срещи и спомени

При едно от пътуванията ми на посещение на литературен конкурс в с. Искрец Софийско, заедно с Иван Северняшки посетихме в гр. София поета – земляк Иван Коларов. Това беше първата ми среща с него. До тогава само се познавахме задочно чрез своите произведения. Срещата премина с много топлота и между нас цареше приповдигнато настроение. Той заедно със своята съпруга Невена ме приеха толкова мило, сякаш бях тяхна много близка сродница. Това се дължеше донякъде и на факта, че Иван Коларов е роден в с. Обретеник, Русенско. Завършил е гимназия в град Бяла. Първите му литературни изяви са публикувани в местния вестник „Нива“. Именно тук той печели първите си награди със свои творби. Известно време е работил и творил в този град на Янтра. Бил е нещатен кореспондент за Беленската околия на „Дунавски отечествен фронт“. От тук започва неговата професионална дейност като журналист и преводач. Не един път е бил уволняван заради своите идеи и сатирата, която пише. Като пример мога да посоча афорисма му, публикуван през 1971 г.: „Докато не погледне на Изток, нашият петел не кукурига!“.

Любовта към родния край и националната ни история присъстват неизменно в неговото творчество. Те са солта и хляба, които трябва да замеси, за да се роди поредната творба.

Преклонението пред саможертвата на милосърдната сестра Юлия Вревская, на майстор дюлгерина уста Кольо Фичето, даскал Петко Р. Славейков, на априлския апостол Панайот Волов... Спомените изплуват един по един за огласените от стада поля, ширналата се равнина, гласът на църковната камбана...

Имахме общи познати. А с Иван Северняшки ги свързваше дългогодишно познанство и приятелство.

От халите, където живееше наблизко поетът купихме плодове и сладки за почерпка. Седнали в гостната бяхме заобиколени от всякъде със шкафове и рафтове с книги. По стените бяха окачени картини от известни художници и негови отличия на литературния му труд и талант. В рамка бе окачено отличието му - Носител на званието „Академико бенемерито“ /Академия „Гулиелмо Маркони“ - Рим, 1983 г./ Говорихме за сбирката му от картини, която беше подарил на гр. Русе – Фонд „1300 години България“, но за жалост се похабяваше в едно мазе. Имаше голямо желание и молба към общинското управление на гр. Бяла да помогнат тая сбирка да се издаде и завежда на града. Но остана неосъществена тая негова мечта. На родното си село Обретеник той дари значителен брой произведения на изкуството. Нека спомена, че като гимназист Иван Коларов е рисувал акварел пейзажи.

Времето ни беше ограничено, че се налагаше да пътуваме. От тоя ден между нас се зароди едно сърдечно приятелство, което продължихме в годините с телефонни обаждания и писма. Гостувах му след това още няколко пъти при посещенията си в София.

Разменяхме мнения по мои творби. Въпреки голямата разлика в годините ни той ме приобщи към себе си с обичта към родния ни край. Умееше да предразполага с тихия си и сякаш галещ глас за разговор, а аз се чувствах толкова близка с това мило семейство.

Разговаряхме за Димитър Мантов, Петър Алипиев / с двамата сме родом от едно и също село – Босилковци/, Симеон Балтаджиев, Иван Станчев, Александър Петров, за приятелството му с Димитър Добрев и др.

Разговорите ни поемаха неусетно в различни посоки – семейство, деца, работа, общи приятели, родния край и се преплитаха с размислите за необятния свят на поезията и прозата, с една дума – на изкуството и културата.

Правехме си шеги за неговото рождение. Дата е 1 април през 1923 г. Може би неслучайно именно раждането му на Деня на хумора оставя дълбок отпечатък в хумористичните жанрове, които пише.

Винаги ми изпращаше картички по поводи и без поводи с неговия шарж и интересно пресъздаден подпис.

Много имах да уча от него. За мене той си остана една всеобхватна и голяма личност, интелект, който всява респект, преклонение и безкрайно уважение. Наред с лирическите ми наклонности по това време учех и правех опити в писане на хайку. Спорехме на тая тема, даваше ми съвети, критикуваше и ме насърчаваше. Много му дължа. Винаги съм ценяла критиката, която ми показва слабите места в произведенията ми. И сега в спомените ми изплува образът му със своето естествено държане, слаб, строен, излъчваш финес и обаяние.

Последно с него се чухме по телефона. Исках да го поздравя за именния му ден. Беше много болен, едва успяваше да говори. Чувстваше се в телефонната слушалка как животът едва мъждука. Скоро след това той напусна този свят. Дата е 12.01.2009 г. Не успях да отида на погребението му в София.

За мене той остана в спомените със своето богато и обично човешко сърце, с много сърдечност и топлина. Казваше, че всеки творец трябва да е честен в своите творби и да притежава родолюбие то на Ботев, критичността на Алеко, достойнството на Яворов, саможертвата на Гео Милев, безкористията на Чудомир. Да обича и милее за своя роден край.

Работил е като журналист в Радио София. Сътрудничел е на много вестници и списания със свои и преводни творби. Автор на над 30 книги с лирика, сатира, стихове за деца, пътеписи, документални разкази и др.:

„Първи стъпки” (стихове и хумор, 1942), „Зазоряване” (стихотворения и епиграми, 1964), „Бяла” (исторически очерк, 1967), „Плаване към извора” (стихове, 1973), „Усмивки под мустак” (сатирични стихове и епиграми, 1973), „Пътеки през Бяла” (пътеписи, 1976, наградена в конкурс на Българския туристически съюз), „Етъра” (научно-популярен очерк, 1977, 1984, наградена от БТС), „Главня посадена” (историческа поема, 1979), „Смях наш насъщен” (разкази за възрожденци, 1982), „Огнища. Пътуване из книжовни средища на Възраждането” (1983, наградена от БТС), „Хипотези” (сатирична лирика, 1990), „Анистия” (сатиричен сборник, съавтор и съставител, 1992), „Смехът е на власт” (сатиричен летопис, 1993), „Печеля за цял народ” (Биографичен роман за Васил Левски, 1993), „Харчете смеха си” (2000), „Смеем се на себе си” (2001) и др. Книги за деца: „Спешен случай” (хумористични стихове за деца, 1976), „Априлският апостол. Исторически разказ за Панайот Волов.” (1980). В сборници е публикувал разкази и очерци за княз Борис I, Кольо Фичето, Тонка Обретенова, Юлия Вревска, Чудомир, Елисавета Багряна, Десанка Максимович, Иван Мецурович, Бранислав Нушич, Карло Роси и др. Превеждал е руски, румънски, сръбски, турски и английски автори. Негови творби са публикувани на руски, украински, словенски, сръбски, гръцки, турски, италиански,

френски език и на есперанто.

Него го няма, но книгите му останаха – духовния си труд, който ни завеща, показва каква колоритна личност е бил.

Павлина Петкова